

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**Χαιρετισμός Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας Δρος Αθηνάς Μιχαηλίδου
στο συνέδριο με θέμα:
«Ανασήκωσε την πλάτη κι απόσεισέ τους Πενταδάκτυλέ μου»
Παρασκευή, 27 Φεβρουαρίου 2026,
Αίθουσα Εκδηλώσεων του Λυκείου Κύκκου Α΄, 9:30 π.μ.**

Αν κοιτάξουμε τον ορίζοντα προς τα κατεχόμενα, λίγα μόνο χιλιόμετρα πιο κάτω από το σχολείο σας, το βλέμμα μας ακουμπά το πιο γενναίο κομμάτι της κατεχόμενης γης μας. Τον Πενταδάκτυλο. Σιωπηλός αλλά παρών, στέκει αγέρωχος, δυνατός και υπομένει. Ένα σύμβολο που έχουμε το προνόμιο να συναντάμε κάθε φορά που κοιτάζουμε στη βόρεια πλευρά του νησιού μας.

Για μας, που είχαμε το προνόμιο να περπατήσουμε ένα μέρος της παιδικής μας ηλικίας στην οροσειρά του, ο Πενταδάκτυλος είναι συνδεδεμένος και με τα προσωπικά μας βιώματα. Μα η παρουσία του είναι σίγουρα πολύ περισσότερα από ένα γεωγραφικό ορόσημο. Είναι μια φωτεινή υπενθύμιση για όσα οφείλουμε στη γη που μας γέννησε. Κι αυτή η οφειλή περιλαμβάνει ακριβώς αυτό για το οποίο είμαι σήμερα εδώ μαζί σας.

Ο Πενταδάκτυλος αποτελεί ορόσημο ιστορικής μνήμης και διεκδίκησης. Αδιαπραγμάτευτα είναι η γεωγραφική αφετηρία της μνήμης που έχουμε χρέος να κρατήσουμε αλώβητη, αλλά ταυτόχρονα και το σύμβολο της διεκδίκησης για την απελευθέρωση της πατρίδας μας.

Το θέμα του συνεδρίου σας είναι σπουδαίο. Έχει μια ιστορική δυναμική αλλά ταυτόχρονα και ένα πρόσημο για το μέλλον. Το μέλλον που είναι στα δικά σας χέρια, αγαπητά μου παιδιά. Χαίρομαι, αλλά και συγκινούμαι πραγματικά που είμαι εδώ σήμερα, γιατί μας παρέχεται η δυνατότητα να ξεκινήσουμε από ένα γεωγραφικό ορόσημο που είναι ο Πενταδάκτυλος και να δούμε την δική μας ευθύνη απέναντί του, ως πολίτες – όποιο ρόλο και αν έχουμε.

Ως Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, θεωρούμε ότι η ιστορική μνήμη δεν αποτελεί απλά ένα εκπαιδευτικό κεφάλαιο. Είναι θεμέλιο διαμόρφωσης συνειδητών και υπεύθυνων πολιτών. Η καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης είναι υποχρέωση της πολιτείας και ακριβώς γι' αυτό αποτελεί και στρατηγική μας προτεραιότητα. Το να γνωρίζουμε την ιστορία μας αποτελεί οδηγό για το πού πρέπει να πάμε. Σε λίγα χρόνια εσείς θα κρατάτε τα ηνία της

χώρας μας. Και είναι δική μας η ευθύνη να σας δώσουμε επαρκή εφόδια για να μπορείτε να δώσετε τον καλύτερό σας εαυτό.

Τα εφόδια εκείνα που θα σας επιτρέψουν να συμμετέχετε ενεργά και δημιουργικά στη δημόσια ζωή του τόπου.

Στο πλαίσιο αυτό, η ενίσχυση της ιστορικής γνώσης, της κριτικής σκέψης και της ενεργού πολιτότητας είναι αναπόσπαστα στοιχεία της εκπαιδευτικής μας πολιτικής.

Το ΥΠΑΝ επαναφέρει δυναμικά το **Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι**, από την προσχολική ηλικία. Γιατί είναι σημαντικό τα παιδιά, εσείς που δεν είχατε καν την ευκαιρία, όχι απλά να επισκεφθείτε, αλλά ούτε να ζήσετε τα κατεχόμενα εδάφη μας, να τα γνωρίσετε μέσω των εκπαιδευτικών σας. Να τα ζήσετε με τα μάτια της ψυχής σας. Να τα βιώσετε μέσα από ιστορίες προσφύγων που σας μεταφέρουν τα τότε γεγονότα.

Είναι σημαντικό εσείς και κάθε παιδί να γνωρίσετε αυτό το κομμάτι της σύγχρονης ιστορίας της πατρίδας μας. Και είναι ακόμη πιο σημαντικό να κατανοήσετε πόσο πολύτιμη είναι η συνείδηση του Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι.

Πέρα όμως από όλα αυτά, η ιστορική μνήμη αποκτά νόημα μόνο όταν γίνεται προσωπική υπόθεση. Όταν το μάθημα γίνεται προσωπική συνείδηση. Όταν νιώσετε βαθιά μέσα σας ότι ο Πενταδάκτυλος είναι ένα κομμάτι από εσάς.

Και αυτός είναι ο λόγος που σήμερα δεν θέλω να σας μιλήσω μόνο ως η Υπουργός Παιδείας. Θέλω να σας μιλήσω ως άνθρωπος που πιστεύει βαθιά ότι η γενιά σας μπορεί και πρέπει να μετατρέψει τη μνήμη σε διεκδίκηση.

Να δούμε, λοιπόν, τι σημαίνει αυτό στην πράξη. Τι σημαίνει ιστορική μνήμη; Γιατί μας αφορά; Ας κάνουμε έναν γρήγορο συλλογισμό, ο καθένας με τον εαυτό του.

Πόσοι από εσάς έχετε ακούσει ιστορίες από παππούδες ή γιαγιάδες για την κατεχόμενη Κύπρο; Πώς νιώθετε ότι ακούτε για τον πόλεμο του 1974; Πόσοι έχετε καταγωγή από τα κατεχόμενα;

Επιτρέψτε μου να σας πω δυο λόγια για μένα.

Γεννήθηκα σε ένα μικρό αλλά πανέμορφο χωριό της Κερύνειας, τη Βασιλεία. Στη θάλασσα, αλλά στους πρόποδες του Πενταδακτύλου. Στα παιδικά μου μάτια ένιωθα και έβλεπα ότι το βουνό μας προστάτευε... μέχρι το 1974. Τότε που η θύελλα του πολέμου άλλαξε για πάντα τις ζωές μας. Μέσα μου το βουνό-προστάτης, ο δικός μου Πενταδάκτυλος, έγινε για μένα το σύμβολο της επιστροφής. Αυτό το νιώθω και σήμερα. Κάθε μέρα, κάθε φορά που τον αντικρύζω, εκεί ξυπνά ένας γνώριμος κόμπος στο στομάχι ...

Είμαι βέβαιη ότι ο κάθε ένας και η κάθε μία από εσάς έχει ακούσει ξανά παρόμοιες εμπειρίες. Βλέπετε, δεν είναι κάτι μακρινό. Είναι μέσα στις οικογένειές μας, στους φίλους μας. Αυτό είναι ιστορική μνήμη. Ένα κομμάτι της ζωής όλων μας. Και είναι σημαντικό να τη διατηρούμε ζωντανή, γιατί μόνο έτσι μπορούμε να κατευθύνουμε προς τη σωστή πορεία τα επόμενά μας βήματα.

Ο Πενταδάκτυλος είναι ένα από τα πιο ισχυρά σύμβολα μνήμης στον τόπο μας. Στον τόπο μας που δεν είναι απλώς μια γεωγραφική περιοχή στον χάρτη. Είναι η ιστορία μας, ο πολιτισμός μας, η γλώσσα μας, οι αγώνες, η καθημερινότητά μας, το μέλλον που εσείς θα διαμορφώσετε.

Σε αυτή τη δική σας πορεία, ο Πενταδάκτυλος είναι φάρος. Είναι σημείο αναφοράς στη συλλογική μας συνείδηση. Είναι σύμβολο στην ταυτότητά μας.

Κι εδώ έρχεται το μάθημα της Ιστορίας. Το μάθημα που κάνει την ιστορική μνήμη εφελτήριο. Έχετε αναλογιστεί ποτέ την αξία αυτού του μαθήματος;

Η Ιστορία είναι η βιογραφία των προγόνων μας. Είναι όλα τα γεγονότα που οδήγησαν στο σήμερα, στην πατρίδα που εσείς θα κληρονομήσετε. Αν κοιτάξουμε τα ορόσημα της ιστορίας του έθνους αλλά και της Κύπρου, θα δούμε μια σειρά από αλληλένδετες δοκιμασίες. Θα συναντήσουμε αγώνες και θυσίες. Θα δούμε το ανάστημα της κοινωνίας να αναδιπλώνεται μέσα σε δύσκολες συνθήκες.

Θα γνωρίσουμε το σθένος αυτών που έβαλαν το εμείς πιο μπροστά από το εγώ. Θα κατανοήσουμε την αξία της ελευθερίας. Την δύναμη της ιστορικής συνέχειας. Το μέγεθος της ψυχής αυτών που θυσιάστηκαν.

Η Ιστορία δεν είναι γενικές γνώσεις. Είναι η ταυτότητά μας, μέσα από τους αιώνες έως σήμερα. Μας αφορά. Μας θέτει σε ετοιμότητα σκέψης. Μας παρέχει το προνόμιο να αναγνωρίζουμε πόσο σημαντικό είναι να διεκδικείς, ακόμα και όταν ο στόχος φαίνεται αδύνατος. Και στη δική μας ιστορία υπάρχει ένα τεράστιο αλφαβητάρι θάρρους και ψυχής. Όπως υπάρχουν διλήμματα και λάθη. Όλα είναι πολύτιμα για σας που θα κληθείτε να γράψετε τα επόμενα κεφάλαια στην ιστορία της Κύπρου.

Ο Πενταδάκτυλος είναι ορόσημο μνήμης, γιατί μας θυμίζει αρχές και αξίες. Είναι και ορόσημο διεκδίκησης, γιατί μας καλεί να σταθούμε αντάξιοι αυτής της κληρονομιάς.

Τί σημαίνει για σας η λέξη «διεκδίκηση»;

Ίσως ακούγεται βαριά και μακρινή από την καθημερινότητά σας. Ίσως και να παραπέμπει σε συνθήματα. Είναι, όμως, πράξη ευθύνης. Είναι στάση ζωής.

Διεκδικώ σημαίνει απαιτώ δικαιοσύνη. Απαιτώ ελευθερία. Απαιτώ αξιοπρέπεια.

Διεκδικώ σημαίνει θέτω εαυτόν σε ετοιμότητα.

Και εδώ είναι ο ρόλος της Παιδείας. Να σας δίνει τις συνθήκες και τα εργαλεία για να αναπτύξετε την κριτική σας σκέψη, να δομείτε επιχειρήματα, να διαμορφώνετε άποψη.

Η Παιδεία δεν είναι μάθημα, διαγωνίσματα και βαθμοί. Είναι το εργαλείο που διαμορφώνει την κουλτούρα και τη συνείδησή μας.

Ακριβώς γι' αυτό αναμορφώσαμε τη στρατηγική μας και δίνουμε χώρο και ρόλο στις δεξιότητες. Επειδή είναι εξίσου σημαντικές όσο οι θεματικές γνώσεις. Επειδή χωρίς αυτές θα είστε ελλειπείς στην ενηλικίωσή σας. Θέλουμε να μπορείτε να ερευνάτε, να αμφισβητείτε, να επιχειρηματολογείτε. Θέλουμε να είστε περήφανοι για την ταυτότητά σας, αλλά ταυτόχρονα να σέβεστε το διαφορετικό. Θέλουμε να αξιοποιείτε την ιστορική μνήμη ως εφαλτήριο στις αποφάσεις σας.

Οφείλω να σας πω ότι έχετε και εσείς ρόλο. Είναι αναγκαίο να είστε ενεργοί ακροατές για όλα όσα συμβαίνουν γύρω σας. Όπως είναι αναγκαίο να κτίζετε την επιθυμία να δημιουργείτε το καλύτερο από αυτό που σας δόθηκε. Να μην σας είναι αρκετό το μέτριο και το βολικό. Έχετε ρόλο να διεκδικείτε το καλύτερο για το δικό σας μέλλον.

Και εδώ έρχεται ο δικός σας ρόλος.

Πώς θα θέλατε να είναι η Κύπρος σε μερικά χρόνια; Ποιο είναι το δικό σας όραμα; Ποια είναι τα σύμβολα που σας εμπνέουν; Ποιο είναι το μέτρο της δική σας διεκδίκησης;

Αγαπητά μου παιδιά, σταθείτε με αυτοπεποίθηση απέναντι στον Πενταδάκτυλο. Νιώστε τη δύναμη που αναβλύζει από την κατεχόμενη οροσειρά του. Αυτό είναι ένα σπουδαίο μάθημα επιμονής και υπομονής. Αδιαμφισβήτητα είναι σύμβολο διεκδίκησης για την απελευθέρωση και επανένωση της Κύπρου.

Αξιοποιήστε το προνόμιο που σας παρέχει η ηλικία σας. Κοιτάξτε τον Πενταδάκτυλο με την ευθύνη που σας εκχωρεί η φύση των πραγμάτων. Γίνετε εσείς οι πρωταγωνιστές στο δικό σας μέλλον.

Είστε οι πολίτες του αύριο και με αυτή την προσέγγιση στέκομαι απέναντί σας σήμερα. Βλέπω νέους ανθρώπους που έχουν κρίση, φωνή, αλλά και δύναμη. Αυτά τα χαρακτηριστικά σας

θέλουμε να ενδυναμώσουμε. Με μια Παιδεία που δεν είναι μονοσήμαντα γνωσιοκεντρική, αλλά πολυσήμαντη και εμπνευσμένη από σύμβολα και αξίες. Με μια Παιδεία που σας δίνει τα εργαλεία να καλλιεργείτε την κοινωνική νοημοσύνη και να διεκδικείτε με γνώση.

Σε λίγα χρόνια, εσείς θα είστε οι επιστήμονες, οι δάσκαλοι, οι επιχειρηματίες, οι καλλιτέχνες, οι εργάτες, οι τεχνίτες, οι ηγέτες αυτής της χώρας. Δείτε την ουσία στον συμβολισμό που έχει ο Πενταδάκτυλος. Είναι μια χρήσιμη παρακαταθήκη.

Ναι, ο Πενταδάκτυλος είναι ορόσημο ιστορικής μνήμης και διεκδίκησης. Εσείς είστε αδιαπραγμάτευτο ορόσημο για το μέλλον αυτού του τόπου.